

- Beschikking Ontgrondingenwet -

Onderwerp

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant hebben op 30 mei 2017 een aanvraag om een vergunning op grond van de Ontgrondingenwet ontvangen van N.V. Waterwinningbedrijf Brabantse Biesbosch te Rotterdam.

De aanvraag betreft De Gijster te Drimmelen op het perceel kadastraal bekend, gemeente Made en Drimmelen, sectie L nummer 804.

De aanvraag is geregistreerd onder zaaknummer HZ_ONG-2017-2678.

I. Besluit

Gedeputeerde Staten van Noord Brabant

- Gezien de aanvraag van N.V. Waterwinningbedrijf Brabantse Biesbosch van 30 mei 2017;
- Gelet op de overwegingen die zijn opgenomen in deze vergunning;
- Gelet op de Ontgrondingenwet en de Verordening Ontgrondingen provincie Noord-Brabant 2008;
- En gelet op de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

BESLUITEN:

1. aan N.V. Waterwinningbedrijf Brabantse Biesbosch te Rotterdam vergunning te verlenen voor het herprofilieren van de oevers van het drinkwaterbekken De Gijster, kadastraal bekend gemeente Made en Drimmelen, sectie L nummer 804, zoals weergegeven op de tekening 'Tekening 160303 De Gijster met oude hoogtes, getekend door Paans Van Oord, d.d. 03-03-2016';
2. dat aan de onder 1 bedoelde vergunning voorschriften worden verbonden die zijn opgenomen in paragraaf "II Voorschriften";

3. dat de volgende delen van de aanvraag onderdeel uit maken van deze vergunning:
- Aanvraagformulier ontgrondingsvergunning;
 - b. Tekening 160303 De Gijster met oude hoogtes, getekend door Paans Van Oord, d.d. 03-03-2016;
 - c1 Tekening 04 Spaarbekken De Gijster Dwarsprofiel D0-D1, tekeningnummer 907-043001 blad 005 van Evides, d.d. 22-05-2017;
 - c2 Tekening 04 Spaarbekken De Gijster Dwarsprofielen A1-A2 t/m I1-I2, tekeningnummer 907-043001 blad 007 van Evides, d.d. 22-05-2017;
 - d. Tekening Bathymetrie Spaarbekken De Gijster Aangepast Definitief Ontwerp van Evides Waterbedrijf N.V, d.d. 12-05-2017;
 - e. Werkplan Uitvoering ten behoeve van aanvraag ontgrondingsvergunning, Waterkwaliteitsverbetering van De Gijster d.d. 24 mei 2017;
 - f. Milieueffectrapport Waterkwaliteitsverbetering De Gijster T5029AA1/20170529 Definitief, van KyBys, in opdracht van Evides waterbedrijf, d.d. 29 mei 2017 met deelrapporten behorend bij het MER;
 - Toelichting op aanvraag Ontgrondingsvergunning Waterkwaliteitsverbetering van De Gijster d.d. 29 mei 2017;
 - Publiekssamenvatting Milieueffectrapport, documentnummer T5029AA1/20170613 d.d. 13 juni 2017.
4. dat de geldigheid van de onder 1 bedoelde vergunning eindigt op de dag waarop de opleveringsverklaring als bedoeld in voorschrift 6.1 is afgegeven.

Eindhoven, 12-12-2017

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
namens deze,

V. Verhoeven
Afdelingsmanager, Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant

II. Voorschriften

De ontgroning dient uitgevoerd te worden met inachtneming van de volgende voorschriften:

1. Termijnen ontgroning en oplevering

- 1.1. De ontgrondingswerkzaamheden dienen voor 31 december 2019 te zijn beëindigd;
- 1.2. De ontgrondingswerkzaamheden en inrichtingsverplichtingen dienen voor 31 december 2019 te zijn voltooid.

2. Start- en eindmelding werkzaamheden

- 2.1. Vergunninghouder dient uiterlijk één week vóór aanvang van de ontgrondingswerkzaamheden het bevoegd gezag hiervan schriftelijk dan wel per e-mail (ontgrondingen@odzob.nl) in kennis te stellen. Er dient gebruik te worden gemaakt van het formulier "melding start/einde ontgroning". Dit formulier kunt u vinden op de website www.odzob.nl/overheden/vergunningverlening/ontgrondingen/melding-ontgrondingen;
- 2.2. Vergunninghouder dient binnen 10 werkdagen ná beëindiging van de ontgrondings- en inrichtingswerkzaamheden het college van Gedeputeerde Staten hiervan in kennis te stellen. Er dient gebruik te worden gemaakt van het formulier "melding start/einde ontgroning". Dit formulier kunt u vinden op de website www.odzob.nl/overheden/vergunningverlening/ontgrondingen/melding-ontgrondingen.

3. Technische uitvoering

- 3.1. De ontgrondings- en inrichtingswerkzaamheden dienen te worden uitgevoerd tot maximale diepten en onder minimale taluds worden ontgraven, overeenkomstig is aangegeven op de volgende, bij de aanvraag gevoegde tekeningen:
 - a. Tekening 160303 De Gijster met oude hoogtes, getekend door Paans Van Oord, d.d. 03-03-2016;
 - b. Tekening 04 Spaarbekken De Gijster Dwarsprofiel D0-D1, tekeningnummer 907-043001 blad 005 van Evides, d.d. 22-05-2017;
 - c. Tekening 04 Spaarbekken De Gijster Dwarsprofielen A1-A2 t/m I1-I2, tekeningnummer 907-043001 blad 007 van Evides, d.d. 22-05-2017.
- 3.2. Het terrein dient te worden ingericht conform de tekening Bathymetrie Spaarbekken De Gijster Aangepast Definitief Ontwerp van Evides Waterbedrijf N.V, d.d. 12-05-2017.

4. Monitoring gewonnen hoeveelheden

- 4.1. Vergunninghouder dient jaarlijks vóór 1 april opgave te doen van:
 - a. de in het voorafgaande jaar gewonnen en afgezette hoeveelheden oppervlaktedelfstoffen en
 - b. de nog resterende te winnen voorraden (peildatum 1 januari).Deze gegevens dienen te worden verstuurd aan de Omgevingsdienst Zuidooost-Brabant.
- 4.2. Binnen één maand na de definitieve beëindiging van de ontgrondingswerkzaamheden dient opgave te worden gedaan van de in het jaar van beëindiging gewonnen en afgezette hoeveelheden oppervlaktedelfstoffen.

5. Toezicht

- 5.1. De vergunning moet gedurende de uitvoering van de werkzaamheden op het terrein aanwezig zijn en kunnen worden getoond aan de met het toezicht belaste ambtenaren van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant.
- 5.2. Houder van de vergunning is verplicht bij controle door ambtenaren van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant, zonder recht van verrekening, de nodige personele bijstand en de nodige meetmaterialen ter beschikking te stellen.

6. Oplevering

- 6.1. De in deze vergunning bedoelde ontgroning, waaronder de afwerking en inrichting van de ontgronde terreinen wordt pas als opgeleverd beschouwd, als aan de voorschriften is voldaan en dit door het bevoegd gezag schriftelijk is bevestigd.

III. Procedure

1. *Gevolgde procedure*

De uniforme openbare voorbereidingsprocedure zoals opgenomen in Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

2. *Aanvraag*

- De aanvraag is op 30 mei 2017 ontvangen;
- De ontvangst- en voortgangsbrief waarin wij de procedure aangeven die bij de behandeling van de aanvraag wordt toegepast, is op 1 juni 2017 verzonden aan de aanvrager en gemachtigde.

3. *Samenvatting gegevens vergunningaanvraag*

Naam aanvrager: N.V. Waterwinningbedrijf Brabantse Biesbosch;
Locatie: De Gijster;
Bestuurlijke gemeente: Drimmelen;
Kadastrale gemeente: Made en Drimmelen;
Sectie: L;
Perceelnummer: 804.

Doel van de ontgroning

Projectnaam: De Gijster;
Ontgrondingsdoel: Herprofilieren van de taluds.

Aard van bovenvermeld terrein

Vóór ontgroning: waterbekken;
Na ontgroning: waterbekken.

Grondbalans

Aangevraagde hoeveelheid: circa 1.800.000 m³ te ontgraven. Dit betreft met name zand. Ook komt er met de ontgraving een kleine hoeveelheid veen en klei vrij. Omdat het grootste gedeelte wat ontgraven wordt zand betreft, wordt daar waar in deze vergunning zand wordt genoemd, ook bedoeld dat er een klein percentage veen en klei wordt ontgraven;
Alles wordt binnen het project verwerkt.

4. *Adviezen naar aanleiding van de aanvraag*

Wij hebben de aanvraag om de ontgrondingsvergunning op 4 juni 2017 doorgestuurd aan onze (wettelijke) adviseurs, het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Drimmelen, het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Werkendam en het dagelijks bestuur van waterschap Rivierenland en hen verzocht advies uit te brengen.

Wij hebben per e-mail van 31 augustus 2017 van het college van de gemeente Drimmelen een advies ontvangen.

Voor de inhoud van de ingekomen adviezen verwijzen wij naar paragraaf "V overwegingen", onder c.

5. *Ontwerp-beschikking*

De ontwerpbeschikking, het MER en de publiekssamenvatting van de MER is op 5 oktober 2017 verzonden aan de aanvrager en de betrokken bestuursorganen.

De ontwerpbeschikking is bekendgemaakt op de internetsite van de provincie Noord-Brabant. Vanaf 10 oktober 2017 tot en met 21 november 2017 is de ontwerpbeschikking met de MER met bijbehorende stukken ter inzage gelegd bij de gemeente Drimmelen en bij de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant. Een ieder is in de gelegenheid gesteld gedurende deze termijn zienswijzen over deze ontwerpbeschikking naar voren te brengen. Hiervan is geen gebruik gemaakt.

IV. Beoordeling Besluit Milieueffectrapportage

In het geval dat een besluit of plan betrekking heeft op een activiteit die voorkomt in onderdeel C en/of D van het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.), dient afhankelijk van de oppervlakte van de activiteit een vormvrije m.e.r.-beoordeling, een m.e.r.-beoordeling of een m.e.r.-plicht procedure toegepast te worden. In dit besluit staat onder andere de “winning van oppervlakedelfstoffen uit de landbodem” vermeld waarvoor een m.e.r.-procedure doorlopen dient te worden.

Op grond van artikel 7.2 van de Wet milieubeheer is de activiteit aangewezen in het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.). Ingevolge bijlage D, categorie 16.1, van het besluit m.e.r., is de voorgenomen activiteit van m.e.r.-plichtig.

a. M.e.r.-plicht

Per 1 april 2011 is het Besluit milieueffectrapportage gewijzigd. In kolom 1 van onderdeel C van de bijlage bij dit besluit, categorie 16.1, is o.a. aangewezen de activiteit ‘de winning van oppervlakedelfstoffen uit de landbodem’ in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een terreinoppervlakte van meer dan 25 ha. Derhalve dient voor de besluitvorming van de ontgrondingsvergunning een MER opgesteld te worden. Conform de gewijzigde Wet Milieubeheer van 1 juli 2010 mag voor een m.e.r.-procedure gekoppeld aan een ontgrondingsvergunning een beperkte procedure gevolgd worden.

b. Verloop van de m.e.r.-procedure

Een verzoek in 1999 om de oude ontgrondingsvergunning uit 1969 te verlengen werd niet gehonoreerd door de Provincie Noord-Brabant omdat het niet voldoende duidelijk was dat een dergelijke maatregel de enige optimale en efficiënte aanpak was om het waterkwaliteitsprobleem aan te pakken. In opdracht van de Provincie Noord-Brabant heeft Grontmij AquaSense in 2005 een nader onderzoek uitgevoerd. Uit dit onderzoek kwam de optie “aanpassen morfologie” als beste oplossingsrichting naar voren (Wessels et al., 2006). Deze oplossingsrichting is brongericht, eenvoudig en robuust en pakt zowel de benthische (op de waterbodem levende) als de planktonische (drijvend in de waterkolom levende) cyanobacteriën aan. Naast mogelijke maatschappelijke weerstand zijn er geen andere nadelen, waarbij de inschatting was dat de ingreep kostenneutraal kan worden uitgevoerd.

In het voorjaar van 2009 heeft Evides aan AqWa ecologisch advies gevraagd om te beoordelen of de problemen als gevolg van een sterke groei van cyanobacteriën nog actueel zijn. In dit rapport is een overzicht gegeven van de ernst van het probleem in De Gijster in relatie tot de drinkwaterbereiding door de meest recente gegevens toe te voegen aan de gegevensset van Wessels (2006) en de nieuwe gegevens te beoordelen. Er zijn in Nederland een aantal “nieuwe” bestrijdingsmethoden getest om de overlast door planktonische cyanobacteriën te verminderen. Deze methoden met hun werkingsprincipe zijn in het rapport “Cyanobacteriën in Biesboschspaarbekken De Gijster: een actueel overzicht van de problemen en risico’s” d.d. 20 januari 2010 opgenomen. Aanvullend is hierin een inschatting gemaakt of één of

meerdere van de nieuwe methoden een alternatief voor het afgraven van de randzones in het bekken zou(den) kunnen zijn. De conclusies van dit rapport zijn nog steeds actueel.

Uit het actualiserend onderzoek blijkt dat het gebruik van Effectieve Micro-organismen en de toepassing van ultrasoon geluid geen effect hebben op de biomassa van cyanobacteriën. De algenbiomassa blijkt bij de toepassing van deze bestrijdingsmethoden zelfs toe te kunnen nemen. De drie andere methoden, fosfaatlimitatie met Phoslock, waterbehandeling met de Scavenger en de behandeling met waterstofperoxide, blijken de hoeveelheid planktonische cyanobacteriën terug te brengen of de ontwikkeling te beperken. Van deze methoden is de methode met waterstofperoxide in kosten veruit het voordeligst en worden met de behandeling met Phoslock en waterstofperoxide goede resultaten in veldsituaties behaald. Alle drie de methoden blijven echter relatief kostbaar en moeten regelmatig worden herhaald. De bestrijdingsmethoden hebben echter geen beperkend effect op de benthische cyanobacteriën. De kans op een sterke toename van geosmine-producerende benthische cyanobacteriën bij een behandeling met Phoslock neemt zelfs duidelijk toe. Daarnaast bestaat er een kans dat door de toepassing van Phoslock een sterke ontwikkeling van waterplanten op het voorland mogelijk wordt.

Gezien het grote areaal van het voorland kunnen deze waterplanten voor nieuwe problemen gaan zorgen. Aanpak/vermindering van de cyanobacteriën middels gebruikmaking van de waterzuiverende werking van de aanwezige Quaggamosselpopulatie biedt tevens geen structurele oplossing. Momenteel is de dichtheid aan mosselen hoog, een ontwikkeling die in 2008/2009 gestart is. In de jaren 2010 – 2013 werd het water hierdoor extreem helder en waren de cyanobacteriën (tijdelijk) sterk verminderd. De mosselen eten namelijk algen en leggen bij aanvang per saldo fosfaat vast. Sinds 2014 zijn de dichtheden aan cyanobacteriën in de zomer echter opnieuw hoog. Dit is een ontwikkeling die juist na een periode van helder water wordt veroorzaakt. Door ophoping van organisch materiaal (en dus voedingsstoffen) tussen de mosselen in combinatie met zonlichttoetreding geeft dit echter de cyanobacteriën weer kans om toe te nemen. Daarnaast zorgt de mosselpopulatie op het voorland tevens voor een aantal andere (zeer) ongewenste neveneffecten ten aanzien van de bekkenfunctionaliteit.

Het water van de Maas wordt de laatste jaren geleidelijk minder troebel en bevat minder voedingsstoffen, waardoor de kansen voor waterplanten bij ongewijzigd beleid en beheer zullen kunnen toenemen. Aangezien duidelijk is dat het ondiepe voorland in De Gijster een belangrijke rol speelt bij het ontstaan van de problematiek met de cyanobacteriën en waterplanten, is het aanpassen van de morfologie door het verwijderen van het voorland de meest efficiënte en doelmatige oplossing. Door de morfologische aanpassing zal de menging in het bekken verbeteren omdat de oeverzone kan worden gemengd, hetgeen nu door het voorland onmogelijk is. Daarnaast worden de groeimogelijkheden voor wortelende waterplanten en benthische cyanobacteriën sterk beperkt tot een stukje helling.

Het actualiserend onderzoek uit 2010 is ter beoordeling aan de Provincie Noord-Brabant voorgelegd. Op 2 februari 2011 heeft de provincie derhalve schriftelijk bevestigd dat zij de conclusies van het onderzoek onderschrijft en dat daarmee het afgraven van het voorland als meest optimale maatregel wordt aangemerkt om een goede waterkwaliteit in het spaarbekken te behouden.

Derhalve is sinds 2011 gewerkt aan alternatievenstudies voor de ontgraving, die vervolgens leidden tot het starten van de m.e.r.-procedure in 2013. De hiervoor opgestelde Notitie Reikwijdte en Detailniveau heeft destijds ter inzage gelegen, waarna er een toetsingsadvies door de Commissie m.e.r. is afgegeven. Uitgangspunt van dat plan was verwijdering van het volledige voorland en afvoer van het zand, waardoor de vrijkomende bouwgrondstoffen een nuttige toepassing kregen en de financiële haalbaarheid

(kostenneutraal) van het alternatief vergroot werd. Uitkomsten van diverse onderzoeken, waaronder natuur- en luchtkwaliteitsonderzoek, leidden er toe dat het uitvoeringsplan enkele malen aangepast diende te worden. In 2015 is voorts het concept MER besproken met de provincie. De maanden daarna is gewerkt aan de laatste gewenste aanvullingen en planaanpassingen, waarna het MER inclusief de benodigde vergunningaanvragen eind 2015/begin 2016 nagenoeg gereed voor indiening waren.

Ondertussen werd echter ook bekend dat de markt voor de zandafzet in een (aanhoudende) negatieve tendens zit, en dat dit de komende jaren naar verwachting nog aanhoudt. Dit geldt met name voor het type zand dat bij ontgraving van het voorland vrijkomt: regulier ophoogzand. Afzet onder normale marktomstandigheden zou gemiddeld zeker 10 jaar duren.

Daarnaast diende zich de laatste jaren een tweede knelpunt ten aanzien van de waterkwaliteit en bekkenfunctionaliteit aan. Uit een inventarisatie in 2014 bleek de massale aanwezigheid van Quaggamosselen op de onderwatertaluds en bodem van het bekken. Dit laatste gegeven leidde er in de zomer van 2015 toe dat, tijdens een noodzakelijke innamestop van ruim een maand (vanwege lozing pyrazool bij Chemelot in Limburg), het waterniveau in het bekken niet verder dan ca. 2 m +NAP verlaagd kon worden om te voorkomen dat massale sterfte van de op het voorland aanwezige Quaggamosselen zou optreden met alle negatieve gevolgen van dien voor met name de waterkwaliteit in het bekken, maar ook mogelijke stankoverlast voor de omgeving. Daarmee is de verbetering van de waterkwaliteit naast noodzakelijk (vanwege de blauwalgproblematiek) tevens urgent geworden, gelet op de beperkte speelruimte die Evides heeft in het benutten van de volledige watervoorraad in het bekken, dat onder normale omstandigheden tot 8 m -NAP moet kunnen dalen.

Gezien de urgentie die de verdieping sinds 2015 heeft, is een lange en onzekere uitvoeringsduur zeer onwenselijk. Vandaar dat de realisatie door middel van zandwinning met de middellange vooruitzichten van de zandmarkt in ieder geval niet langer als voor de hand liggend alternatief gezien wordt.

Dit heeft geresulteerd in het advies van de provincie om voor het alternatieve plan de m.e.r.-procedure af te ronden. Bovenstaande overwegingen zijn opgenomen in de Nota reikwijdte en detailniveau (NRD). Hierbij is gekozen voor het ter inzage leggen van een aangepaste NRD (zonder advies Commissie m.e.r.). De NRD heeft van 15 februari tot en met 15 maart 2017 ter inzage gelegen. Er zijn hiertegen geen zienswijzen ingebracht.

Bij deze aanvraag voor een ontgrondingsvergunning is bijgaand rapport 'Milieueffectrapport Waterkwaliteitsverbetering De Gijster T5029AA1/20170529 Definitief, van KyBys, in opdracht van Evides waterbedrijf, d.d. 29 mei 2017 met deelrapporten behorend bij het MER' gevoegd. Bovenstaande situatie beschrijft de huidige situatie waarin duidelijk wordt dat niets doen geen optie is. In het milieueffectrapport worden 2 alternatieven beschreven ten opzichte van de huidige situatie.

c. Alternatieven

In de hoofdstukken 4 en 5 van het MER voor de ontgraving zijn de volgende alternatieven van de voorgenomen activiteit beschreven:

- a. referentiesituatie;
- b. voorgenomen activiteit: ontgraven en verondiepen;
- c. alternatieve variant; ontgraven en afvoeren.

- Ad a: in de referentiesituatie blijft de bestaande toestand intact en zijn er alleen invloeden denkbaar vanwege de autonome ontwikkeling;
- Ad b: voorgenomen activiteit: ontgraven en verondiepen van het voorland en verdiepen van de diepere gedeelten. Dit alternatief scoort hoog op het doelbereik, het waarborgen van de kwaliteit en de kwantiteit voor de gewenste levering aan drinkwater. Als gevolg van de werkzaamheden zijn er weinig verstoringen voor het Natura2000-gebied, natuur, geluid en emissies. Nadeel van dit alternatief is dat circa 1.800.000 m³ bergend vermogen niet gebruikt wordt ten opzichte van ontwerp uit de jaren 70. Deze circa 1.800.000 m³ is circa 3% van het totale bergend vermogen. In dit alternatief worden de diepere gedeelten 20 m -NAP verondiept tot variërend van 15 m -NAP en 13 m -NAP. Het bergend vermogen moet vooral uit de bovenste lagen komen (tussen 6,5 m +NAP en 6,5 m -NAP). Hierdoor zal deze variant een beperkte invloed hebben op het bergend vermogen.
- Ad c: alternatieve variant; ontgraven en afvoeren. Deze variant is bijna helemaal vergelijkbaar met het alternatief beschreven onder ad b, met het verschil dat hierbij al het zand circa 1.800.000 m³ wordt afgegraven en afgevoerd naar elders. Voordeel van deze variant is dat het volledige bergend vermogen kan worden gebruikt zoals dit de bedoeling was in jaren 70. Nadeel van dit alternatief is, zijn de effecten van de werkzaamheden op het Natura2000-gebied, natuur, geluid en emissies. Daarnaast duren de werkzaamheden in deze variant ruim 10 jaar. Aangezien er op korte termijn een oplossing moet komen voor de beschreven problematiek, heeft het alternatief onder ad b de voorkeur.

Geconcludeerd kan worden dat het ondiepe voorland in De Gijster de belangrijkste rol speelt bij het ontstaan van de problemen met benthische en planktonische cyanobacteriën én Quaggamosselen, is het verdiepen/verflauwen van dit voorland de meest efficiënte oplossing.

d. Conclusie

Wij hebben geoordeeld dat het MER voldoende uitwerking geeft aan het door ons opgestelde Advies voor Reikwijdte en Detailniveau en de wettelijke eisen die worden gesteld aan het MER en zijn daarmee van mening dat het MER de essentiële informatie bevat voor een goede besluitvorming.

e. MER-evaluatie

In het MER is voorzien in de verschillende aspecten die aandacht kunnen krijgen bij de monitoring/evaluatie tijdens de looptijd van het project en na afronding van het project. Wij kunnen hiermee instemmen.

In de evaluatie zal duidelijk het effect van de geohydrologie moeten worden meegenomen met name of de uitgewerkte modellen overeenstemmen met de werkelijkheid. Hiervoor zal een monitoringsprogramma moeten worden gemaakt naar de kwel en het lekdebiet en de gevolgen hiervan op de omgeving.

V. Overwegingen

Algemeen

Het ontgrondingsgebied De Gijster is gelegen aan de zuidkant van de Brabantse Biesbosch in de gemeente Drimmelen. Het spaarbekken De Gijster is in de jaren 70 gerealiseerd samen met de twee andere waterbekkens Honderdendertig en Petrusplaat. Deze 3 waterbekkens zorgen er gezamenlijk voor dat een groot gedeelte van zuidwestelijk Nederland (o.a. Zeeland en Zuid-Holland) van drinkwater wordt voorzien. Evides is de beheerder van de waterbekkens.

Het spaarbekken De Gijster is 320 hectare groot en op het diepste punt 20 m diep. Rondom het bekken ligt een dijk met een kruinhoogte van 8,5 m +NAP. Het gemiddelde waterniveau in het bekken is 6,5 m +NAP.

De hieronder genoemde belangen zijn bij de ontgroning betrokken:

- a. Ontgrondingenbeleid;
- b. Uitvoeringsaspecten;
- c. Ruimtelijke ordeningsaspecten;
- d. (Geo)hydrologie;
- e. Natuur en Landschap en aardkundige waarden;
- f. Natuurbeschermingswet;
- g. Archeologie;
- h. Bankgarantie.

Met betrekking tot deze belangen merken wij het volgende op.

Ad a. Ontgrondingenbeleid

Provinciale Staten hebben op 15 december 2006 de nota "Hoofdlijnen Actualisatie van het Brabantse grondstoffenbeleid" vastgesteld. Met het beleid in deze nota wordt beoogd een bijdrage te leveren aan een duurzame ontwikkeling van de Brabantse samenleving. Het begrip duurzame ontwikkeling betekent voor de grondstoffenvoorziening dat zuinig en doelmatig moet worden omgegaan met ruimte en grondstoffenvoorraden en het stimuleren van een hoogwaardige inzet. In dit beleid is er geen sprake van kwantitatieve sturing. Het accent ligt op de kwaliteit van de ontgrondingsprojecten. Het voorliggende project De Gijster heeft betrekking op het realiseren van gewijzigde taluds binnen het plangebied.

Wij merken onderhavige werkzaamheden aan als een functionele ontgroning welke dient ter realisering van een maatschappelijk gewenste functie en volledig past in kwalitatief hoogwaardige ontgrondingsprojecten.

Wij constateren dat het project in overeenstemming is met het provinciale ontgrondingen- c.q. grondstoffenbeleid.

Ad. b. Uitvoeringsaspecten

In totaal zal circa 1.800.000 m³ vooral zand en een klein percentage veen en klei worden ontgraven. De redenen voor het verwijderen van het voorland en verondiepen van de diepe delen van het bekken De Gijster zijn:

- Op het voorland groeien grote hoeveelheden Quaggamosselen. Als het voorland bij een innamestop bloot komt te liggen, treedt massale sterfte van de mosselen en dit is slecht voor de waterkwaliteit;
- Door de huidige morfologie is de kunstmatige menging niet effectief in het gedeelte met het voorland en de diepe put en dit zorgt voor ongewenste bacteriegroei in het bekken;
- In het geval van laag water komt aan de randen van het spaarbekken het voorland droog te staan, wat slecht is voor de waterkwaliteit.

Door deze oorzaken kan het bekken niet optimaal gebruikt worden en moeten de taluds geherprofileerd worden.

De werkzaamheden zullen bestaan uit het verwijderen van zand uit de ondiepe randzone. Het zand dat hieruit komt, wordt gestort in diepere delen van De Gijster. Door het afgraven van het voorland en aanvullen van de diepe onderwaterbodembodem tot variërend 15 m –NAP tot 13 m –NAP, ontstaat er in de nieuwe situatie die voorkomt dat er een habitat ontstaat, die als basis kan dienen voor de benthische en planktonische cyanobacteriën. Door de verwijdering van het voorland vallen ook niet langer tegelijkertijd grote aantallen mosselen droog die daarna afsterven. De taluds van De Gijster worden zodanig uitgevoerd dat overal een gelijkmatige taludhelling zal ontstaan die langzaam naar het middelpunt vloeien. Door deze aanpassingen ontstaat er een optimale morfologie en een verhoogde bergingscapaciteit.

De voorgenomen werkzaamheden worden uitgevoerd overeenkomstig de bij de aanvraag gevoegde tekeningen en documenten, genaamd:

Aanvraagformulier ontgrondingsvergunning;

- Uittreksel van het kadaster met kadastraal object;
- Tekening 160303 De Gijster met oude hoogtes, getekend door Paans Van Oord, d.d. 03-03-2016;
- Tekening 04 Spaarbekken De Gijster Dwarsprofiel D0-D1, tekeningnummer 907-043001 blad 005 van Evides, d.d. 22-05-2017;
- Tekening 04 Spaarbekken De Gijster Dwarsprofielen A1-A2 t/m I1-I2, tekeningnummer 907-043001 blad 007 van Evides, d.d. 22-05-2017;
- Tekening Bathymetrie Spaarbekken De Gijster Aangepast Definitief Ontwerp van Evides Waterbedrijf N.V, d.d. 12-05-2017;
- Werkplan Uitvoering ten behoeve van aanvraag ontgrondingsvergunning, Waterkwaliteitsverbetering van De Gijster d.d. 24 mei 2017;
- Milieueffectrapport Waterkwaliteitsverbetering De Gijster T5029AA1/20170529 Definitief, van KyBys, in opdracht van Evides waterbedrijf, d.d. 29 mei 2017 met de deelrapporten:
 - 1. Rapport Cyanobacteriën in De Gijster, Nader onderzoek risico's en oplossingsrichtingen, rapportnummer 06.2483;
 - 2. Rapport Cyanobacteriën in Biesboschspaarbekken De Gijster, Een actueel overzicht van de problemen en risico's van AqWa ecologisch advies d.d. 20 januari 2010;
 - 3. Natuurtoets Waterkwaliteitsverbetering De Gijster, gemeente Drimmelen, Toetsing in het kader van de Wet natuurbescherming, Rapportnr. 17-070 van Bureau Waardenburg d.d. 29-5-2017;
 - 4. Rapport Akoestisch onderzoek Ontgroning spaarbekken De Gijster van Sweco d.d. 17 mei 2017;
 - 5. Rapport MER ontgroning spaarbekken De Gijster, Deelrapport Luchtkwaliteit, van Sweco d.d. 10 maart 2017;
 - 6. Notitie MER ontgroning spaarbekken De Gijster - Stikstofdepositie van Sweco d.d. 1 maart 2017;
 - 7. Notitie/memo Technische uitwerking ontwerp en uitvoering Waterkwaliteitsverbetering De Gijster, van Royal HaskoningDHV d.d. 9 januari 2017;
 - 8. Notitie/memo Geohydrologische effecten afgraven voorland en terugstorten in diepe delen Gijster, van Royal HaskoningDHV d.d. 30 maart 2017;
 - 10. Rapport Waterbodemonderzoek Spaarbekken De Gijster, Brabantse Biesbosch te Drimmelen, van De Meent 23 december 2010;
 - 11. Rapport Indicatief waterbodemonderzoek Spaarbekken "De Gijster" in de Biesbosch van BK Ingenieurs d.d. 9 mei 2016;
 - 11. Rapport Ontgroning Spaarbekken De Gijster, geotechnische, hydrologische en rivierkundige beoordeling van Deltares d.d. 11 augustus 2011;

- 12. Notitie aan MER-commissie, Waterkwaliteitsverbetering De Gijster, toelichting effecten afdekken van mosselen d.d. 18-5-2017;
 - 13. Vooronderzoek Conventionele Explosieven De Gijster (Bergsche Maas) gemeente Drimmelen, 17P049 definitief rapport van Bomps Away d.d. 17-5-2017;
 - 14. Matrix, Beoordeling effecten ten opzichte van referentieniveau voor uitvoering mitigerende maatregelen.
- Toelichting op aanvraag Ontgrondingsvergunning Waterkwaliteitsverbetering van De Gijster d.d. 29 mei 2017.
 - Publikssamenvatting Milieueffectrapport, documentnummer T5029AA1/20170613 d.d. 13 juni 2017.

Ad. c. Ruimtelijke ordeningsaspecten

Conform artikel 10, lid 2 van de Ontgrondingenwet deelt het college van burgemeester en wethouders, mee of de beoogde ontgroning in overeenstemming is met het ter plaatse geldend bestemmingsplan als bedoeld in artikel 3.38 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en deelt, indien dit niet geval mocht zijn, mee of de gemeenteraad dan wel burgemeester en wethouders van de gemeente bereid is aan de ontgroning planologische medewerking te verlenen.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Drimmelen heeft ons per e-mail d.d. 31 augustus 2017 van advies voorzien. Zij geeft aan de beoogde ontgroning en inrichting in overeenstemming is met het vigerende bestemmingsplan. Voor de gevraagde ontgrondings- en inrichtingswerkzaamheden is op grond van het geldende bestemmingsplan geen omgevingsvergunning vereist.

Gelet hierop bestaan er tegen de onderhavige ontgroning vanuit de ruimtelijke ordeningsaspecten geen bezwaar. Er zijn hieromtrent in deze vergunning dan ook geen voorschriften over opgenomen.

Ad. d. (Geo)hydrologie

De totale berekende wegzijging uit het bekken direct na ontgraving en aanvulling bedraagt circa 39.000 m³/dag. Dit is een toename van 26% ten opzichte van het berekende huidige lekdebiet (31.000 m³/dag). De verdeling van dit debiet is als volgt:

- Door het oude maaiveld: nvt
- Door het talud en de wanden: 17.000 m³/dag
- Door de bodem van het bekken: 22.000 m³/dag

De berekende stijging van de grondwaterstanden rondom De Gijster bedragen maximaal 0,35 m. De invloedssfeer van de toename van de wegzijging, reikt tot voorbij de kwelsloot en wordt beperkt door de aanwezigheid van het overige oppervlaktewater. De kweldruk ter plaatse van de oppervlaktewateren neemt toe.

De berekening uit 2011 door Deltares van de variant 'ontgraven en afvoeren' liet een afname van de wegzijging van 15% zien op de lange termijn. Bij de berekeningen is in het model van Deltares overigens geen rekening gehouden met evt. effecten van het terugbrengen van de fijne fractie en slib op het ontgraven talud. De onzekerheid in die berekening kan verder al snel een factor 2 verschillen, gelet op de beperkte meetgegevens waar toen mee is gerekend. De verwachting is dat de kwelstroom in geval van de voorgenomen activiteit op de lange termijn verder normaliseert in relatie tot de huidige situatie. Van gelijke kwel of een afname is echter geen sprake, daar dit mogelijk wel verwacht wordt door het verondiepen van de bodem. Doordat bij deze variant echter ook het talud deels wordt ontgraven, en er

dus een dunnere bodemschil richting de omgeving ontstaat, neemt de uiteindelijke kwelstroom ook bij deze variant licht toe.

Conclusie is dat de grondwaterstanden en de kweldruk in de directe omgeving toenemen op zowel korte termijn als op de lange termijn. Dit aspect dient in de MER-evaluatie nader onderzocht te worden wat gevolgen zijn van herinrichting van De Gijster op de stabiliteit van de sloten ten gevolge van de toename van de kweldruk en of hierdoor schade kan ontstaan aan de sloten en mogelijk de ringdijk.

Op basis van de voorhanden zijnde informatie concluderen wij dat de voorgenomen ontgrondingswerkzaamheden, hydrologisch gezien significante consequenties zullen hebben op de omgeving. Gezien het verondiepen in combinatie tot een kleinere van de bodemschil is het wenselijk dat dit aspect met de MER-evaluatie wordt meegenomen.

Voor wat betreft het aspect hydrologie zijn er geen belemmeringen voor het afgeven van de ontgrondingsvergunning.

Ad. e. Natuur en Landschap en aardkundige waarden

Spaarbekken De Gijster is gelegen in de Biesbosch. Dit uniek en uitgestrekt voormalig zoetwatergetijdengebied is na het afsluiten van de getijdenwerking aan 'gewone' rivierafzetting en verlanding onderhevig. De sporen van het zoetwatergetijdengebied zijn in de omgeving van het spaarbekken nog zeer duidelijk aanwezig. De Biesbosch is aangewezen als een gebied met belangrijke aardkundige waarden met vlaktes van getijafzettingen, aanwasvlaktes en strandvlaktes, de spaarbekkens vormen geen onderdeel van dit aangewezen gebied.

De ontgroning zelf vindt alleen plaats in De Gijster. Er vindt geen verstoring plaats buiten De Gijster. Het bijgevoegde rapport bij het onderdeel Natuur in het milieueffectrapport van de Gijster bevat voldoende informatie. De effecten voor natuur zijn goed in beeld gebracht. De voorkeursvariant uit het MER ontgraven en verondiepen is de beste optie voor Natuur en sluit dus aan bij deze aanvraag voor een ontgrondingsvergunning.

Wij constateren dat de ontgroning hiermee geen nadelige gevolgen heeft op de natuur-, landschap- en aardkundige waarden en als zodanig geen belemmering vormen voor het uitvoeren van de ontgrondingen inrichtingsactiviteiten. Wij hebben hieromtrent dan ook in deze vergunning geen voorschriften opgenomen.

Ad. f. Natuurbeschermingswet

Sinds 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht. Deze wet vervangt drie wetten; de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet. Vanaf 1 januari 2017 bepalen de provincies voor hun gebied wat wel en niet mogelijk is. Zij zijn verantwoordelijk voor de vergunningen en ontheffingen. Het is belangrijk dat eenieder makkelijk en snel weet of een activiteit met mogelijk schade voor de natuur is toegestaan en waar men een vergunning of ontheffing kan aanvragen.

Handelingen als bedoeld in de aanvraag kunnen van invloed zijn op beschermde soorten, planten en/of dieren, genoemd in de Wet natuurbescherming, voorheen Flora- en faunawet, en de daarop gebaseerde uitvoeringsbesluiten. Indien dit aan de orde is dient voorafgaande aan de uitvoering van de werkzaamheden een ontheffing van de Wet natuurbescherming te zijn verleend. In de nieuwe Wet natuurbescherming blijft de bescherming van Natura 2000-gebieden vrijwel hetzelfde.

In het rapport 'Natuurtoets Waterkwaliteitsverbetering De Gijster, gemeente Drimmelen, Toetsing in het kader van de Wet natuurbescherming, Rapportnr. 17-070 van Bureau Waardenburg d.d. 29-5-2017' wordt ingegaan op de werkzaamheden en de gevolgen van de voorgenomen ontgronding op gebieden en de soorten conform de Natuurbeschermingswet.

Het Spaarbekken De Gijster is omsloten door het Natura 2000 gebied "Biesbosch", maar maakt zelf geen deel uit van dit gebied. Op grond van de Wet natuurbescherming zijn de voorgenomen activiteit en de te beschouwen variant vergunningsplichtig, enerzijds vanwege externe werking van de werkzaamheden in het bekken, anderzijds door de op- en overslagactiviteiten buiten het bekken.

Voor wat betreft het aspect natuurbescherming zijn er geen belemmeringen voor het afgeven van de ontgrondingsvergunning. Daarmee is de uitvoerbaarheid van de ontgronding met betrekking tot dit kader gegarandeerd.

Ad. g. Archeologie

Op basis van de Cultuurhistorische Waardenkaart van de Provincie Noord-Brabant geldt dat er voor het bekken zelf geen indicatieve waarde is vastgesteld, omdat deze gronden bij de aanleg van het bekken in de jaren '70 van de vorige eeuw reeds (grotendeels) verstoord zijn. Voor het buitendijks gebied geldt echter een lage tot geen archeologische verwachtingswaarde, gelet op het feit dat de Biesbosch altijd een getijdengebied is geweest dat zeer vaak overstroomde.

Door de gemeente Drimmelen is in 2013 een archeologische beleidskaart vastgesteld. Hierop staat de omgeving van het bekken aangegeven als middelhoge archeologische verwachtingszone. In de jaren '60/'70 is het bodemprofiel van het bekken dusdanig geroerd dat het niet de verwachting is dat in het bekken archeologische waarden worden aangetroffen. Het bekken is hier daarom vrijgesteld van archeologisch onderzoek.

Met betrekking tot het aspect archeologie zijn er geen bezwaren tegen het verlenen van de vergunning tot de ontgronding van De Gijster.

De vergunninghouder dient tijdens de uitvoering wel alert te zijn op de aanwezigheid van archeologische waarden bij deze zogenaamde bodem verstorende werkzaamheden. Bij het aantreffen van deze waarden dient de vergunning houdster hiervan melding te maken bij de minister conform Art. 5.10 van de Erfgoedwet. De melding kan ook plaatsvinden bij het provinciaal Meldpunt Archeologische Bodenvondsten (MAB) Noord-Brabant 06-1830 3222.

Ad. h. Bankgarantie

Bij ontgrondingen, niet uitgevoerd door een overheidsinstantie, wordt normaal een bankgarantie gesteld. De bankgarantie wordt dan vrijgegeven, nadat naar ons oordeel de houder van de vergunning aan de voorschriften van de vergunning heeft voldaan of nadat deze aan de provincie heeft vergoed de kosten van de werkzaamheden, door de provincie verricht ter voorziening in hetgeen de houder van de vergunning heeft nagelaten ter behoorlijke nakoming van die voorschriften te doen.

In dit geval is de houder van de vergunning een drinkwaterbedrijf die zelf gebaad is bij een goede en zorgvuldige ontgronding waarbij voorop staat dat het water niet verontreinigd raakt en dat de ontgronding conform de vastgestelde tekeningen wordt uitgevoerd. Daarom zien wij in deze niet het nut tot het stellen van een bankgarantie en wordt zodoende geen extra voorschrift in deze vergunning opgenomen.

Samenvattend:

Onder afweging van alle bij de onderhavige ontgrondingsaanvraag betrokken belangen en de bij ons ingekomen adviezen die in de overwegingen zijn meegenomen en afgewogen, zijn wij voornemens, met inachtneming van de onder paragraaf II genoemde voorschriften, vergunning te verlenen.